

Akcje

Akcja jest „papierem wartościowym stwierdzającym bezwarunkowe uczestnictwo jej właściciela w kapitale spółki akcyjnej, uprawniającym do partycypacji w jej zyskach w formie tzw. dywidendy (...) oraz majątku spółki – w razie jej likwidacji” [W. Bień; Rynek papierów wartościowych; op. cit., s. 103.].

Akcje to podstawowe instrumenty finansowe, które reprezentują udział w kapitale zakładowym spółki akcyjnej. Osoby, które posiadają akcje, nazywane są akcjonariuszami i stają się współwłaścicielami spółki, co daje im określone prawa, takie jak prawo do dywidendy, prawo głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy oraz prawo do udziału w podziale majątku spółki w przypadku jej likwidacji.

Akcje są emitowane przez spółki akcyjne, które decydują się na pozyskanie kapitału poprzez sprzedaż części swojego majątku w formie udziałów. Proces ten nazywa się emisją akcji i może odbywać się zarówno na rynku pierwotnym, jak i wtórnym. Na rynku pierwotnym spółka oferuje akcje bezpośrednio inwestorom po raz pierwszy, podczas gdy na rynku wtórnym akcje są przedmiotem obrotu pomiędzy inwestorami, np. na giełdzie papierów wartościowych.

Akcje dzielą się na różne rodzaje, a każdy typ daje posiadaczowi inne prawa i przywileje. Najbardziej powszechnym typem akcji są akcje zwykłe, które dają akcjonariuszom prawo do dywidendy oraz prawo głosu na walnym zgromadzeniu. Im więcej akcji posiada dany akcjonariusz, tym większy ma wpływ na decyzje podejmowane przez spółkę, np. w zakresie wyboru zarządu czy zatwierdzania sprawozdań finansowych. Drugim rodzajem są akcje uprzywilejowane, które mogą dawać posiadaczom pewne korzyści, takie jak wyższa dywidenda lub większa liczba głosów na walnym zgromadzeniu, ale często pozbawiają ich prawa głosu.

Akcje mogą mieć formę materialną, czyli w postaci dokumentu potwierdzającego posiadanie udziałów, lub mogą istnieć w formie zdematerializowanej, zapisanej w systemie komputerowym, co jest dzisiaj najczęstszą praktyką, zwłaszcza na rynkach regulowanych.

Posiadanie akcji wiąże się z szeregiem korzyści, jak i ryzyk. Z jednej strony, akcjonariusze mogą czerpać zyski w postaci dywidend, czyli części zysków spółki, które są wypłacane akcjonariuszom. Wzrost wartości spółki może także prowadzić do wzrostu wartości akcji, co pozwala na ich sprzedaż z zyskiem. Z drugiej strony, wartość akcji może spadać, co naraża inwestorów na straty, zwłaszcza jeśli spółka znajduje się w trudnej sytuacji finansowej.

Istotnym aspektem związanym z akcjami jest również kwestia płynności. Płynność akcji oznacza, jak łatwo można je kupić lub sprzedać na rynku. Akcje dużych spółek notowanych na giełdach zazwyczaj cechują się wysoką płynnością, co oznacza, że są łatwo zbywalne. Z kolei akcje małych spółek mogą być trudniejsze do sprzedania, co zwiększa ryzyko inwestycji.

Na rynkach finansowych akcje są postrzegane jako jeden z najbardziej zmiennych instrumentów, ponieważ ich wartość zależy od wielu czynników, takich jak wyniki finansowe spółki, sytuacja makroekonomiczna, wydarzenia polityczne oraz nastroje inwestorów. Pomimo tego zmienność akcji sprawia, że są one popularnym narzędziem w portfelach inwestycyjnych, zarówno wśród indywidualnych inwestorów, jak i funduszy inwestycyjnych. W długim okresie akcje mają tendencję do generowania wyższych stóp zwrotu niż inne instrumenty finansowe, jak obligacje czy lokaty, co czyni je atrakcyjnym środkiem budowania kapitału.

Pod względem prawnym akcje mają również ważną funkcję w kontekście ładu korporacyjnego. Dają akcjonariuszom prawo do nadzorowania zarządu spółki, co jest realizowane poprzez głosowanie na walnych zgromadzeniach. Dzięki temu

akcjonariusze mają wpływ na kluczowe decyzje dotyczące strategii spółki, inwestycji czy podziału zysków.

Podsumowując, akcje to nie tylko instrumenty finansowe służące do inwestowania, ale również kluczowe narzędzie w zarządzaniu spółkami. Dają one akcjonariuszom szerokie prawa, ale wiążą się także z ryzykiem. Właściwe zrozumienie mechanizmów rządzących rynkiem akcji jest kluczowe dla każdego inwestora, który chce skutecznie zarządzać swoim portfelem inwestycyjnym.

Posiadaczom akcji, akcjonariuszom, przysługują prawa określone w Kodeksie Handlowym [Kodeks Handlowy; Rozporządzenie prezydenta RP z 27. czerwca 1934 r. (Dz. U. Nr 57, poz. 502 z późn. zm.)], do których należą między innymi [W. Bień; Rynek papierów wartościowych; op. cit., s. 127-131.]:

- prawo do uczestnictwa w spółce
- prawo do współzarządzania spółką poprzez udział w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy (WZA), najważniejszym organie każdej spółki akcyjnej, który decyduje m.in. o:
 - podziale zysku (prawie do dywidendy)
 - wyborze władz spółki
 - akceptacji wyników spółki (absolutorium dla jej władz)
 - strategii działania, kierunkach rozwoju
- prawo do żądania uwzględnienia stanowiska mniejszości w niektórych przypadkach
- prawo do informacji, polegające na możliwości uzyskania wglądu do dokumentów, których znajomość jest niezbędna do podejmowania wymienionych wyżej decyzji. W praktyce sprowadza się to do możliwości zapoznania się z wynikami ekonomicznymi spółki, zawartymi między innymi w bilansie, rachunku wyników, cash flow
- prawo do udziału w zyskach. Dystrybucja zysków wśród akcjonariuszy może odbywać się poprzez wypłatę dywidendy lub przydzielenie darmowych akcji. O podziale zysku decyduje WZA
- prawo do części majątku przedsiębiorstwa w przypadku bankructwa lub sprzedaży wszystkich aktywów danego

podmiotu. Z każdą akcją związane są prawa do aktywów netto spółki, czyli jej majątku pozostałego po uregulowaniu innych zobowiązań

- prawo do poboru akcji nowych emisji, jeżeli statut spółki lub WZA nie decydują inaczej

Akcjonariusz nie jest przy tym zobowiązany do osobistej pracy na rzecz spółki, a jej prowadzenie może być powierzone osobom spoza kręgu akcjonariuszy.

Wszystkie akcje dopuszczone do obrotu publicznego są notowane w systemie jednolitego kursu dnia. Od lipca 1996 roku, najbardziej płynne walory notowane są dodatkowo w systemie notowań ciągłych.

Z każdą akcją związane są przynajmniej trzy ceny:

1. **cena nominalna** – kapitał akcyjny spółki przypadający na jedną akcję
2. **cena emisyjna** – ustalona przez emitenta cena, po której akcje są sprzedawane w ofercie publicznej; cena emisyjna musi być co najmniej równa cenie nominalnej
3. **cena rynkowa** – aktualny kurs akcji na giełdzie; z reguły wyższy od ceny nominalnej

Akcje notowane na giełdzie zwykle próbuje się scharakteryzować za pomocą pewnych wskaźników. Najważniejsze z nich to [K. Nowak; Polski rynek kapitałowy. Instrumenty, uczestnicy, inwestycje; op. cit., s. 70.]:

– **EPS** (ang. *Earnings Per Share*) – zysk netto przypadający na akcję. Zakładając, że dywidenda zależy od wypracowanego przez spółkę zysku, wskaźnik ten przybliża potencjalne korzyści finansowe dla akcjonariusza.

– **P/E** (ang. *Price/Earnings*) – stosunek ceny rynkowej do zysku netto przypadającego na akcję. Wskaźnik P/E informuje ile lat musielibyśmy czekać, aby w pełni zwrócił się z zysków nakład

poniesiony na zakup akcji oraz o tym, ile płacimy za każdą jednostkę zysku netto wypracowanego przez spółkę. Zwykle akcje o wysokim P/E są uważane przez inwestorów za rozwojowe, po których oczekuje się wysokich zysków w niedalekiej przyszłości.

– **P/BV** (ang. *Price/Book Value*) – stosunek ceny rynkowej do wartości księgowej przypadającej na akcję. Wartość księgowa to wartość aktywów netto przedsiębiorstwa. Oblicza się ją odejmując od całości aktywów (sumy bilansowej) wszystkie zobowiązania danego podmiotu.

– **DY** (ang. *Dividend Yield*) – stopa dywidendy, czyli dywidenda przypadająca na akcję.

– **DC** (ang. *Dividend Cover*) – zabezpieczenie / pokrycie dywidendy, czyli stosunek zysku netto do wypłaconej dywidendy

Zysk z inwestycji w akcje nie jest stały i może pochodzić z dwóch źródeł:

1. dywidend

2. wzrostu kursu akcji

Jak już powiedziano wcześniej, dywidenda jest częścią zysku netto spółki, która została przeznaczona do podziału pomiędzy akcjonariuszy przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Wielkość dywidendy może ulegać zmianom w czasie lub może w ogóle nie dojść do jej wypłaty w danym roku, na przykład ze względu na czynione przez spółkę inwestycje. W warunkach rozwiniętego rynku kapitałowego, spółki zabiegające o inwestorów starają się wypłacać dywidendę każdego roku oraz utrzymywać jej wielkość na wysokim poziomie, porównywalnym a nawet przewyższającym rentowność lokat bankowych. Formą wynagradzania akcjonariuszy może być także wykup części akcji znajdujących się na rynku, co zwykle prowadzi do wzrostu ich kursu, a pozwala uniknąć podwójnego opodatkowania związanego z wypłatą dywidendy.

Cena akcji zależy od wielu czynników, wśród których warto wymienić:

- aktualnie panujące nastroje na rynku papierów wartościowych
- globalną sytuację polityczno-gospodarczą
- lokalną sytuację polityczno-gospodarczą
- sytuację danej spółki

Prognozowanie zwrotu na inwestycji w akcje nie należy do zadań łatwych. O ile strumień dywidend przy jasnej polityce spółki w tym zakresie daje się stosunkowo prosto wyznaczyć, jednak obraz sytuacji mogą zaburzyć wahania stóp procentowych wykorzystywanych do dyskontowania przyszłych wpływów oraz fluktuacje samego kursu, które mogą znieść zyski z dywidendy lub znacznie przekroczyć przychody z tego tytułu.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.